

Bayanlar
AZIMO
Vücuttaki tüyleri bir anda yok eder.
İzmir, Sergi Saha, 71 Pavyon No. 22

Sene 12 — No. 3976

Yazı işleri telefonu: 20203

PAZARTESİ 25 AĞUSTOS 1941

İdare işleri telefonu: 20203

Fiatı 5 kuruş

Makineye Verilirken Sovyet mukabil taarruzu

Merkez cephesinde Ruslar büyük bir zafer mi kazandılar?

Leningradın her sokağı, her evi müdafaa edilecek

Moskova 25 (A.A.) — Sovyet orduları merkez cephesi komandanı mareşal Timoçenko fevkalâde bir emri yaymış ve düşmanı büyük mağlubiyete uğratılardan dolayı askerlerini tebrik etmiştir.

Londraya göre Moskova 25 (A.A.) — Sovyet Rusya'daki askerî vaziyet hakkında şu mütealemler serdedilmektedir.

Leningrada doğru yapılan Alman taarruzunda son günlerde inkişaf yoktur. Ruslar Almanlara şiddetle mukavemette bulunmakta ve hasarlanmamaktadırlar. Almanların bu münakaada ağır zayıflar verecekleri bildiriliyor.

Ruslar Leningradın her evini, her sokakını sonuna kadar müdafaa yapmaya hazırdır. Son günlerde Sovyet tebliğinde Smolensk isminin geçmesi bu münakaadadaki Rus mukabil taarruzunun devam ettiğine delildir.

Ruslar gaz harbi yapacaklarını tekbiz ediyorlar

Moskova, 25 (A.A.) — Sovyet ordularının gaz harbine başlamak üzere hazırlıklar yaptıkları hakkında Stetana ajansı ve Macar radyosu tarafından tahrik maksadıyla nesredilen haberleri Tass ajansı kat'î surette tekbiz etmiştir.

Bu sabahki Alman fevkalâde tebliği

Atlantikte 28 ticaret gemisi batırıldı

Berlin, 25 (Radyo) — Alman başkumandanlığı tebliği: Alman denizaltıları ve donanması Atlantikte İngiltereye doğru seyretmekte olan bir İngiliz gemi kafilisine hücum ederek kafilievi tamamile imha etmişlerdir. 148.200 ton mecmuunda 28 gemi batırılmıştır.

Kafilieve refakat eden harb gemilerinden bir muhrib, bir torvet, bir kataloz gemisi dahi batırılmıştır. Taarruzdan kurtulmuş muvaffak olan 8 gemi bir Portekiz limanına iltica etmişlerdir.

İngiliz bahriyelileri Amerikan gemilerini idare edebilecekler

Vashington, 25 (A.A.) — Reiscümhur Ruvelit dün bir emirname nesretmiştir. Bu emirname muhibince İngiliz bahriyelileri Amerikan gemilerini idare edebileceklerdir. Birleşik Amerika, gemilerinin muharebe muntakalarına girmemeleri hakkındaki kanun müvafakatında bu emri umumî alâka uyardırılmıştır.

Amerikanın İngiltereye vereceği malzeme

Londra 25 (A.A.) — İngiltereye teslim edilecek harb malzemesi hakkında müdavelei eskârda bulunmak üzere Nevvorka gemisi bulunan Lord Beaverbrook görüşmelerini tamamladıktan sonra tayyare ile İngiltereye avdet etmiş ve Başvekil ile görüşmüştür.

Fransada 50 bin kiş tevki edilmiş

Londra 24 (A.A.) — Moskova radyosunun bildirdiğine göre, şimdiki genel altında bulunan Fransa 10.000 ve isgal altında bulunmayan Fransa da 40.000 Fransız tevki edilmiştir.

Moskova bombardmanlarına aid bir intiba: Sovyet kadımlarından mürekkep itfalye grupları faaliyettedir

Alman tebliği

"Hasmın takibine devam ediyoruz,"

"İlmen gölünün cenubunda çok büyük Rus kuvvetleri mağlûb edildi,"

10 binden fazla esir alındı

Berlin, 24 (A.A.) — Alman Başkumandanlığının tebliği: Alman kıtaları Ukraynada, müşman tarafından şimdiki kadar muannidane müdafaa edilen Dinyeper üzerindeki Çerkesi köprübaşını ele geçirmişlerdir.

Kiyevin şimali garbisinde kıtalarımız Dinyeper istikametinde ve Dinyeperin ötesinde mağlûb hasmının takibine devam etmektedirler.

İlmen gölünün cenubunda çok büyük Sovyet kuvvetleri mağlûb edilmiştir.

(Devamı 5 inci sayfada)

Mareşal Voroşilofun beyannamesine aid bir tavzih

Moskova, 25 (A.A.) — Geçen gün mareşal Voroşilof tarafından nesredilmiş olan beyanname hariç memleketlerde yanlış anlaşılmalıdır.

Leningradın Moskova ile demiryolu muvasalasını hiçbir vakit kesilmemiştir. Bu muvasala kolay kesilmeyecektir.

HAREKÂTA KIŞTA DA DEVAM EDİLECEK

Berlinden verilen haberler...

"Alman Başkumandanlığı er, geç bir tevakkuf devresi geçireceğini her zaman müdrük bulunmuştur,"

Londra 24 (A.A.) — Daily Express gazetesinin Stokholm mütealemlerinin verdiği bir habere göre Alman askerî sözcüsü Almanların Leningradta cephedenin hücum etmek niyetinde olmadıkları ve evvelâ Leningradta irtibat yollarını kesmek istediklerini söylemiştir. Bu beyanat kaydedilmeye değer. Çünkü Almanlar ilk defa olarak Leningradın uzun bir muhasaraya dayanacağına inkanını kabul etmektedirler.

Diğer taraftan Berlin, harekâtın kıs esnasında da devam edeceğinden açıkça bahsetmektedir.

Offenblad gazetesi Berlin muhabiri diyor ki:

(Devamı 5 inci sayfada)

Bu sabahki Fin tebliği

Helsinki, 25 (Radyo) — Fin başkumandanlığı tebliği ediyor: Ordularımızın İleri hareketi devam etmektedir.

Viborg şehrine 25 kilometre mesafeye varılmıştır.

Bu sabahki haberler

Bu sabahki Sovyet tebliği

Moskova, 25 (Radyo) — Sovyet istihbarat bürosu tarafından bu sabah nesredilen harb tebliği:

24 Ağustos günü ordularımız, bütün cepheelerde muharebeler vermekte devam etmişlerdir. Muharebeler, bilhassa Keksholm, Smolensk, Gomel ve Dniepropetrovsk istikametlerinde çok şiddetli olmuştur.

22-23 Ağustos günleri cereyan eden hava muharebelerinde 52 düşman tayyaresi düşürdük, bizim kayıplarımız 39 tayyaredir.

Simal denizine mensub filomuz, düşmanın 2 nakliye gemisini batırmıştır.

Odesa cephesinde cereyan eden çok şiddetli muharebelerde, Kızıldoru, Rumen ordusunda mensub 5 inci ve 7 inci piyade fırkalarına çok büyük zayıflar vermiştir.

5 günlük bir muharebe neticesinde 5 inci Rumen fırkası ölü ve yaralı olarak cem'an 9900 zayıflar vermiştir. Gene bu fırkaya mensub 25 top, 140 makineli tüfek, 30 otomatik silah, 15 tank tahrib veya igtınam edilmiştir.

7 inci Rumen fırkası da, son bir haftalık muharebelerde ölü ve yaralı olarak 7000 zayıflar vermiştir. 100 makineli tüfek, 20 top, 6 tank tahrib veya igtınam olunmuştur.

Çörcül Atlantik mülakatını anlattı

Londra, 23 (Radyo) — Başvekil B. Çörcül bu akşam radyoda Atlantik mülakatı ve umumî vaziyet hakkında uzun bir nutuk söylemiştir. Başvekil nutkuna şu cümlelerle başlamıştır:

"Büyük dostumuz Amerika Cümhur Reisine mülâki olmak üzere Atlantikte yaptığım seyahat hakkında size birkaç söz söylemekliğimi muvafık bulacağımıza düşünüyorum.

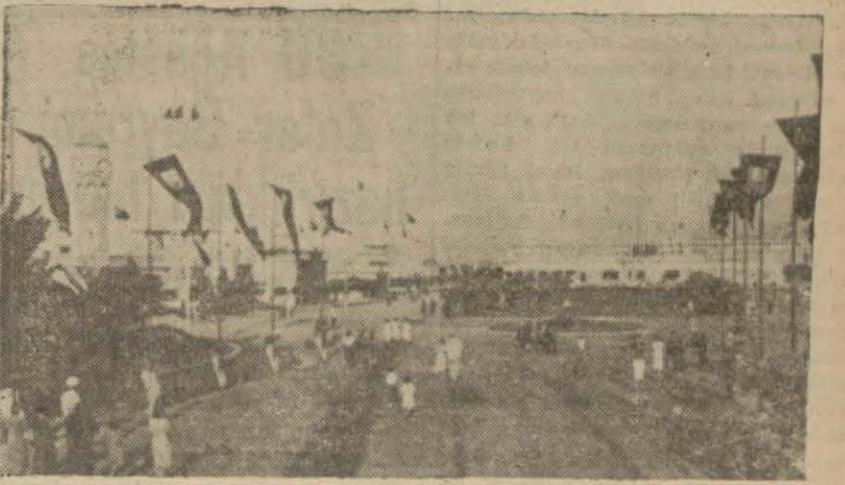
Çörcül mülakat yerinin gizli kalacağını hatırlattıktan sonra yalnız mülakatın kara ile muhat bir koya vukubulduğunu söylemiş ve Reiscümhur Ruzvetle 3 gün beraber kaldığını, görüşmelerin bir arkadaşlık havası içinde olduğunu söylemiştir.

(Devamı 5 inci sayfada)

Fuardan intibalar

Bitip tükenmiyen bir faaliyet sahası: Güzel İzmir..

Eski ve yeni İzmirin mukayesesi insanı hayretlere düşürüyor
Yazan: Ercümen Ekrem Talu

Kültürparktan bir görünüş

İzmir 19 Ağustos 1941 Eski ve yeni İzmirin mukayesesi insanı hayretlere düşürecek bir şeydir.

1922 den evvel, bu şehri benimseyen yabancı unsurların oturdukları mahalleler Kordon ve civarı müessesna, İzmirin mütebaki kısmı koca koca hanlar, basık, biçimsiz dükkânlar, dapparacak, çöri böğrü sokaklar ve beldenin kalbğâhına sokulmuş

(Devamı 2 nel sayfada)

LONDRA İRAN MESELESİ İLK PLÂNDA

İrânın cevabı hakkında tafsilât yok

Londra, 24 (A.A.) — İngiliz - Sovyet notasına karşı İrân tarafından verilen cevabı nota nakkında tafsilât almak mümkün değildir. Her şeyden evvel bu notanın Londra hükümeti tarafından tekbiz edilmesini beklemek lazımdır.

(Devamı 5 inci sayfada)

UZUN BİR MUHAREBE PLÂNI

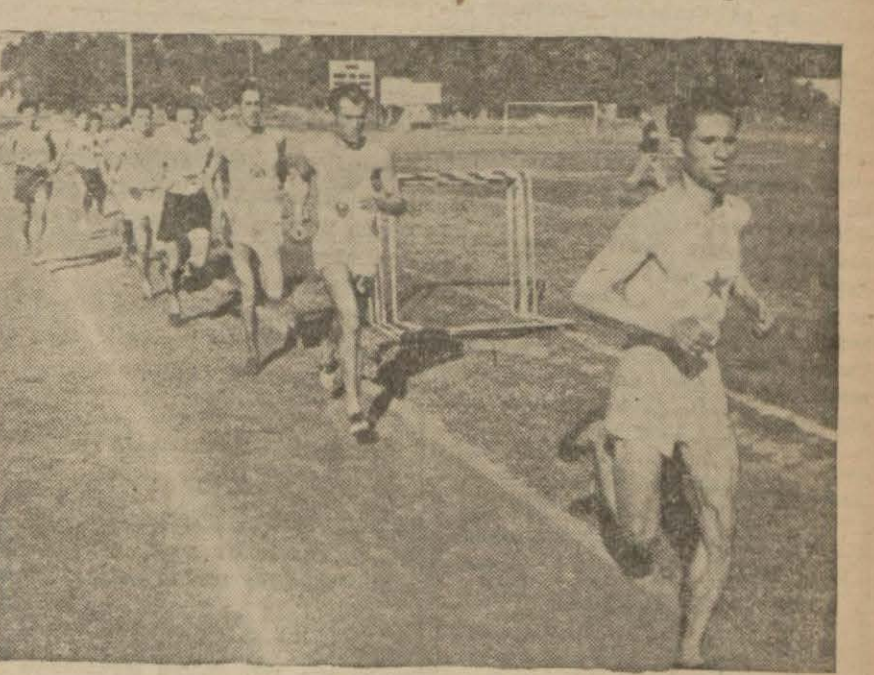
Sovyetler uzun sürecek bir harbe hazırlanıyorlarmış

New-York, 24 (A.A.) — Amerika gazetecilerinden Robert Allen ve Drew Pearson Sovyet Rusya'nın uzun bir muharebe plânı hazırlamakta olduğunu ve Amerikaya ancak önümüzdeki Ekbaharda teslim edilecek olan harb malzemesini beklemek lazımdır.

(Devamı 5 inci sayfada)

Türkiye atletizm müsabakaları yapıldı

Müsabakalar çok büyük bir intizam içinde cereyan etti, fakat dereceler düşük

Dünkü atletizm müsabakalarından bir görünüş

24 muntakadan 137 atletin iştirak ettiği Türkiye Atletizm Birincilikleri dün Kadıköy Stadında yapıldı.

Müsabakalardan evvel hakem, muntaka ajanları ve atletlerin iştirakle sadece fakat güzel bir geçit resmi yapıldı. İstiklâl Marsile direğe çekilen bayraklar sonra federasyon reisi umum müdürük namına müsabakaları açan bir nutukta atletlere muvaffakiyet temenni etti.

Müsabakalar, büyük bir kalabalık önünde, son zamanlarda görülmemiş bir intizam içinde devam etti.

Bütün bir mevsim hazırlanmış ve büyük bir müsabaka yapmış olan atletlerimizin bir ikisi müstesna cilde ettikleri dereceler çok düşüktür.

Dünkü müsabakaların neticeleri şöyledir: 400 mania — Raşid (Ankara) 59. (Devamı 2 nel sayfada)

Askerî vaziyet

Sovyetler çok sıkışan Leningrad bölgesini tahlis için taarruza mı geçtiler?

Dünkü Alman resmi tebliğinden çıkarılan neticeler
Yazan: Emekli general K. D.

Sark cephesindeki üçüncü büyük ve umumî Alman taarruzu hakkında beklenen inkişaf haberlerini dünkü Alman tebliği de bildirmemiştir ve bu tebliğin Sark cephesine dair olan kısmı, İlmen gölü cenubunda kuvvetli Sovyet kıtalarının çetin bir muharebe neticesinde mağlûb edilerek Lovat nehri gerisine atıldığını, Sovyetlerden yerinden 10.000 malcevaz esirle diğer birçok harb malzemesi alındığını, Estonyanın Reval şehrine karşı tarafta edilmekte bulunan konsantrik taarruzuna da muvafakatla devam etildiğini haber vermektedir.

Alman tebliğinin bu çok kısa haberi bize biraz mühimce düşündürdü. Filhakika, Lovat nehri Witebsk'in aşağı yukarı 70 kilometre kadar şimal tarafında nebatet etmekte ve şimali tarafı bir surette şubadan şimala doğru ak-

makta ve cenub sahilinde İlmen gölüne mansab olmaktadır. Dinyeper ve Duna nehrlerinin mecraları içinden Karadenize Baltik denizi arasında bir itisal vücutu getirmek maksadıyla bu nehirlerin yukarı kısımlarında ve Smolensk garbide Witebsk şarkı arasında inşa edilmiş olduğunu sayın okuyucu, larmıza bundan evvel bir defa daha arz etmiş olduğumuz kanal da ayrıca şimali garbi istikametinde temdid edilerek Dinyeper nehrinin Lovat nehri mecrası içinden İlmen gölü ile dahi irtibat ve basalı tamin edilmiştir. Keza, ilk bundan evvelce zaman evvel, yani sark cephesindeki ikinci büyük Alman taarruzu esnasında Alman kıtaları tarafından, hem İlmen gölü - Pépus gölü arasında bulunup o zaman henüz yarımamış olan Sovyet müdafaa hatlarını İlmen gölü şarkından çevirmek su-

retile düşürmek, hem de Leningrad ve Moskova muntakalarındaki Sovyet kuvvetlerinin arasında büyük bir kama gibi girerek bu kuvvetleri birbirinden ayırmak maksadıyla zaptedilmiş bulunan İlmen gölünün 110 kilometre cenubundaki Kolm mevki de Lovat nehrinin sağ yanı şark sahilindedir.

Bu hususları bu suretle mücmelen kaydedtikten sonra bundan evvelki yazılarımızdan birinde: "Sovyet ordusu ne kadar cesaretle muharebe ederse etsin, eğer Sovyet başkumandanlığı tarafından icab eden yerlerde teşkil edilerek büyük gruplar halinde hasımların yan ve gerilerine operatif taarruzlar yapacak tarzda sevk edilmezse binnetice müdafaa işlerinde dahi muvaffak olamayacakları ve şimdiki halde Moskova muntakasından hemen atılı gide-

(Devamı 5 inci sayfada)

Hergün

Harb sonu dünyası

Birkaç gün evvel İsviçre gazete- lerinden 144 üncü sayısını idrak etmek saadetini tatmış olan en eskilerinden birisi yazdığı makaleye: «Demokrasi tatilinde başlığını koymuştum. Harb halinin medeni hürriyetlere vazettiği takyidlerin zamanla tehlikeli bir şekil alıp almayacağını tetkik ediyordum.

Harb ve harb neticesinde kendiliğinden doğan takyidat ne kadar devam edecektir? Bilmiyoruz, bu vaziyetin harb sonunda bir itiyad hafını alıp almayacağını kestiremiyoruz, hattâ şahsi mes'uliyetlerimizi kullanmaktansa yüksek bir iradeye tâbi olarak yürümeyi daha kolay bulmaya başlayıp başlamayacağımıza da tayin edemiyoruz. Meselenin esası, teminiyle bu noktadadır. Ve muadele bütün ehan için, fakat her milletin kendi kabiliyetine göre derece ve gömlek kuvvetlerle aynen varırdır.

Bugün harb içindeyiz, ferdi kendiliğini cemiyetin umumi benliğine vererek, küllenin tek irade altında tek hedefe doğru tevcehî etmesi tabiidir, daha doğrusu vazifedir, fakat yarı harb bittiği zaman önümüze imar, ihya, tamir faaliyeti çıkacak, ateşin bir dakikada yaktığı bir yıldı yapılamaz, dünyanın önünde en ihtiyatlı bir hesaba dârtte bir asrık durmadan çalışma devresi açılacak. Muvaffakiyetin tam olması, kısa bir zaman içinde elde edilmesi için bütün kuvvetlerin tipki harb zamanında olduğu gibi tek irade altında toplanarak tek hedefe tevcehî edilmesi lâzımdır, fakat dârtte bir asrıkta, üç nesil üç nesil yetişir. Öyle iki, üç nesil ki ateş harbinde doğmuş, sâlih harbinde yetişmiştir, medeni hürriyet bilgisinden mahrumdur. Mahrum olmayı tabii bulmaktadır, işte nümesini komünist gençliğinde görüyoruz, yalnız içinde yetiştiği dünyayı bilmemektedir.

Tehlikenin inkâr edilemeyecek bir canlılıkla karşımızda durmakta olduğu şüphesizdir. İhususla ki, dünya daha iki sene evveline gelinceye kadar bir tarafta Rusya, Almanya, İtalya olarak otoriter alem, öbür tarafta Fransa, İngiltere, Amerika olarak demokrasi etkileri altında ikine ayrılmış. İken bugün hâdîselerin cebri altında otoriter etkisini taslamakta ufak tefek farklarla birleşmiş görünmektedir.

Otoriter âlemden bahsetmeye lüzum yok, Kar İncini Nikola ile imparator İkinci Vilhelm idareleri pe komünist ve Nazi idareleri arasında bulunacak fark nihayet siddette doğu artmış bir, iki, üç nesil farkından ibarettir, değişikliğine insana hayret verince derecede büyük demokrasi âleminde görülmüştür.

1914 te Fransa açık bir hücumu uğramıştı, vatan müdafaza uğrunda derhal tek vücut halinde birleşti ve umumi hürriyetlerini de siddetli bir sansüre rağmen muhafaza etti, harbin en siddetli zamanlarında meselâ L'homme enchainé gibi öyle gazeteler vardı ki hükümette ateş püskürtmek inkâmını buluyorlardı, meselâ Clemenceau gibi öyle devlet adamları çıkıyordu ki, biz zat cümhurreşisine gidecek muharebenin fena idare edildiğini söylemeyi vazife biliyorlardı, ve cümhuresinin şahsi düşünce olmalarına rağmen ondan iyi bir kabul görüyorlardı. Hattâ biraz sonra idareyi ele almayı davet ediyorlardı. Hahıkkı,

1939 Fransası harb arzusunda müteahhî değildi, bilakis ekseriyet harbe girmekle sebeb görmüyordu, fakat hükümet, devlet adamlarında ve kumanda heyetinde bir iki muhalif reyde rağmen kararını vermiş, muharebeye ilâmnın günlerce evvel gazetelere takyidat koymakla işe başlamıştı.

1940 Fransası ise mağlubiyetten sonra bu defa hâdiselerin zoru altında memleketi kurtarmak için otoriter bir idare kurmayı lüzum gördü ve Fransız tarihinde tamamen yeni bir tecrübeye girişti.

İngiltereye gelince, muharebeye takaddim eden sen 2 yıl içinde efkârı umumiyenin siddetli bir reaksiyonu ile denilebilir ki, Fransanı tamamen aksî olarak muharebeye hükümet kadar, hattâ hükümetten fazla olarak millet istemiş, fakat bu noktadan sonra hükümetin hareket tarzı 1914 dekinin tamamen aksî olmuştur. Fihakkı İngiltere 1924 harbinin hattâ en kararlı günlerinde hürriyetinden hiçbir zerreğini feda etmemişti. 1939 da ise idarenin mutlak kudretli hükümetin, daha doğrusu hükümet reisinin elinde toplanmıştır ve matbuat tek dil ile konuşmaktadır. İttihaddan kuvvet doğar, derler, doğrudur, fakat reyde ve matbuatta itihad kuvvetli disiplin gösterir, bu sahada kuvvetli ekseriyet [Devamı 5 inen sayfada]

Resimli Makale: ≡ Müstesna her vakit bulunmaz, vasatı yükseltmeye bakınız. ≡

Cocukta zeka, bahçede yeni filizlenmiş bir çiçeğe benzer, inkişafı tohumun cinsine, toprağının kabiliyetine, aldığı hava ile güneşin derecesine bakar, serpilip geliştiği de olur, sönüp solduğu da.

Müstesna kabiliyet piyonganın büyük ikramiyesine benzer, herkese ve her vakit çıkmaz, sayısı pek azdır, siz vasatı yükseltmeye, toprağın cinsini, güneşinin, havasının, suyunun derecesini islah edip arttırmaya bakınız, meharret ondadır.

Şehir Haberleri

30 Ağustos Zafer Bayramı hazırlıkları bitiyor

30 Ağustos Zafer bayramına aid hazırlıklar ikmal edilmek üzere. Şehrimizde büyük geçid resminin ya. palacağı Taksim meydanında tribünler hazırlanmaktadır.

İstanbulda yapılacak merasime aid program afâkadarlarca hazırlanmıştır. Bu programa göre İstanbul Komutanı saat 8.30 dan itibaren Komutanlık binasında evvelâ İstanbul gariboznu birlik komutanları ve müesseseleri âmirlerinin, müteakiben vilâyet, belediye, parti ve diğer teşekküller erkânının tebriklerini kabul edecektir.

Müteakiben saat 10 da Taksim meydanında merasim yapılacaktır. İstanbul Komutanı yanında Vali ve Belediye Reisi olduğu halde ktaatı tevcih edecek, müteakiben istiklal marşı çalınacaktır. Bu sırada hazırlanan dize Türk bayrağı çekilecektir. Bundan sonra Komutanlık, Vilâyet, Belediye, Parti ve diğer müesseseler adına Cümhuriyet âbidesine çelenkler konacak ve İstanbul Komutanı ve bir sübay tarafından bu büyük günün ehemmiyetini tebâriiz ettiren nutuklar söylenecektir. Nutukları geçid resmî takib edecektir.

Münakalât ve Maarif vekillerinin tetkikleri

Dün sabah Ankaradan şehrimize gelen Münakalât Vekâli Cevdet Kerim İnceodayı bugün Münakalât Vekâletine bağlı dairelerde tetkikler yapacaktır.

Şehrimizde bulunmakta olan Maarif Vekâli Hasan Âli Yücel de Üniv. site ve orta tedrisat müesseselerinin de mesgul olacaktır. Vekil, Yedek Sübey Okulu binasındaki Üniversite kampını da ziyaret edecek, bugün başlıyan ortaokul ve liselerin imtihanlarından bulunacaktır.

Ticaret Vekili Ankaraya döndü

İzmir fuarının açılış merasiminde hazır bulunduktan sonra şehrimize dönen Ticaret Vekili Müntaz Ökmen dün akşamki ekspresle Ankaraya hareket etmiştir.

Vekil, birkaç gün sonra tekrar şehrimize gelecek ve muhtelif işler etrafında tetkikler yapacaktır.

Şehir Meclisinin fevkalâde içtimaı

Şehir Meclisi gelecek Pazartesi günü fevkalâde bir içtima yapacaktır. Bu içtimada muhtaç asker ailelerine yardım hakkında mükellesiyet bütçe ve hesap mevzuatı bakımından muhasebe müdürüğü tarafından yapılan tetkikler müzakere olunacaktır.

İkmal imtihanlarına ve talebe kaydına bu sabah başlandı

Ortaokul ve liselerin bütün imtihanları 23 Eylülde kadar bitirilmiş olacaktır ve bu mekteplerde 25 Eylülde tedrisata başlanacaktır. İlkokullar da aynı tarihte tedrisata başlayacaklardır.

Ortaokul ve liselerin imtihanları 16 Eylülde bitecektir. Lise bitirme imtihanları 2 Eylülde, ortaokul eleme imtihanları da 4 Eylülde başlayacaktır. Liselerin mezuniyet imtihanları, müteakib devlet öğenlik imtihanları yapılacaktır.

Devlet ortaokul ve lise bitirme imtihanlarını yapacak komisyonların azaları seçilmiştir. Ortaokullarda eleme grupuna dahil tünke, tabiat bilgisi ve matematiğin derslerinin sualleri Maarif Vekâleti tarafından hazırlanarak okullara gönderilecektir. Bu sual zarfı imtihanından evvel talebe huzurunda açılacaktır.

Ortaokul ve liselerin bütün imtihanları 23 Eylülde kadar bitirilmiş olacaktır ve bu mekteplerde 25 Eylülde tedrisata başlanacaktır. İlkokullar da aynı tarihte tedrisata başlayacaklardır.

Ortaokul ve liselerde ihtiyaca göre yeni şubeler ilâve olunacaktır. Beykozda da yeni bir ortaokul açılacaktır. Maarif Müdürlüğü bu sene ilk ve ortaokullardan mezun olan talebelerin semtlerine göre hangi ortaokul ve liseye devam edebileceklerine aid bir liste hazırlanmıştır. Bu sene ilkokullara 933 - 34 doğumlu çocuklar alınacaktır.

Üniverstede yeni talebe kaydına da 1 Eylülden itibaren başlanacaktır.

Türkiye atletizm müsabakaları yapıldı

[Baştarafı 1 inen sayfada] Kâmil (Ankara) 1.01.5, Ziya (Elâzığ) 1.02.6. Gülle - Ateş İbrahim (Ankara) 13.17, Zeba (İstanbul) 12.65, Arat (Konya) 12.44. 100 - Cezmi (İstanbul) 11., Sabahattin (Ankara) 11., Vakur (İçel) 11.4. 800 - Rıza (İstanbul) 2.01.1, Kemal (Kocaeli) 2.03, Ahmed (İstanbul) 2.03.1, Cihad - Kemal (İstanbul) 51.59, Reşad (Ankara) 50.80, Şerif (İstanbul) 49.45.

Üç adım - Yavru (İstanbul) 13.89, Ömer (Eskişehir) 13.83, Vakur (İçel) 13.69. Sinek atlama - Muhittin (İstanbul) 3.50, Halid (İstanbul) 3.40, Süha (İzmir) 3.20. 1500 - Rıza (İstanbul) 4.10, İsmail (Ankara) 4.17.4, Edib (Ankara) 4.17.5. 4x200 - Kırmızı takım birinci, 1.33.4 yeni rekor; Beyaz takım ikinci, mavî takım üçüncü. Ömer Besim

Veliefendi at yarışları

At yarışlarının yedinci haftası koşuları dün büyük bir kalabalık önünde yapılmıştır. Koşular çok heyecanlı olmuş ve taahhül bahsi müsterekte iyi kazanmışlardır. Yarışların neticeleri şunlardır: Birinci koşu: 1 - Tarzan, 2 - Melike, 3 - Kroş. Ganyan 200, plâseler 125, 100, ikili bahis 250 kuruş verdi. İkinci koşu: 1 - Neriman, 2 - Ceylan, 3 - Cemile. Ganyan 125 kuruş verdi. Üçüncü koşu: 1 - Pardon, 2 - Saray, 3 - Bomba. Ganyan 1650, plâseler 500, 100 ve ikili bahis 4200, Neriman - Pardon çifte bahsi 2250 kuruş verdi. Dördüncü koşu: 1 - Dandi, 2 - Komisar, 3 - Gonca. Ganyan 200 kuruş verdi. Beşinci koşu: 1 - Domurcuk, 2 - Sevim, 3 - Işık. Ganyan 225, plâseler 120, 125, 250. İkili bahis 900, çifte bahis 475 ve üçlü bahis de 7400 kuruş verdi.

Galatasaray kürek şampiyonu oldu

Su sporları ajanlığı tarafından hazırlanan İstanbul kürek şampiyonası dün Yenikapı ile Samatya arasında yapıldı. Müsabakalar güzel ve heyecanlı oldu. Alman neticeler şunlardır: Müptedler: Tek: Galatasaray birinci, Beykoz ikinci, Fenerbahçe üçüncü oldu. İki çifte: Beykoz birinci, Galatasaray ikinci devrildiği için müsabaka harici oldu. Dört tek: Fenerbahçe birinci, Beykoz ikinci, Galatasaray üçüncü oldu. Kadınlar: Tek: Galatasaray birinci, Fenerbahçe ikinci, İki çifte: Galatasaray birinci, Fenerbahçe ikinci, Dört tek: Galatasaray birinci, Fenerbahçe ikinci. Kademli tek: Galatasaray birinci, Beykoz ikinci, Fenerbahçe üçüncü oldu. İki çifte: Galatasaray birinci, Beykoz ikinci, Demirspor üçüncü oldu. Dört tek: Galatasaray birinci, Beykoz ikinci, Fenerbahçe üçüncü oldu. Müptedlerde Beykoz 11 puvanla birinci, altıncı puvanla Galatasaray ve Fenerbahçe üçüncü oldular. Kadınlarda, Galatasaray 15 puvanla birinci, Fenerbahçe 9 puvanla ikinci oldular. Kademlilerde ise Galatasaray 15 puvanla birinci, Beykoz 9 puvanla ikinci, Fenerbahçe de 2 puvanla üçüncü oldular. Galatasaray bu suretle İstanbul kürek şampiyonluğunu kazandı. Derece almasına kura ve madalya verildi.

İSTER INAN, İSTER INANMA!

Eğer yanılmıyorsak, hasım tarafından ortaya atılan bir iddiamın çürütüldüğünü madde göstererek isbat etmek usulünü evvelâ İngilizler bulmuşlardı. Almanya tarafından batırıldığı iddia edilen «Ark Royal» tayyare gemisinin su üstünde bulunduğunu Amerika atasensülterine göstermek suretili. Sonraları bu usulü Almanlar ele aldılar, evvelâ şu meşhur «Sitt» adasından başlayarak cenebi gazetecileri bir harb sahâsından diğerine götürerek mümkün olduğu kadar sık sık tatbik etmeye koyuldular.

Bugünlerde ostaya doğruluğu veya yanlışlığı isbat edilecek yeni bir iddiamın çıkmış olduğunu görüyoruz: Almanlar Ruslardan «1.250.000» den fazla esir aldıklarını söylüyorlar. Ruslar ise bunun yalan olduğunu iddia ediyorlar. Mesale gene isbat edilmeye düşecek, fakat esir sayısı Ark Royal gemisine, Sitt adasına veya Smolensk şehrine benzemez, gazetecileri yakalayıp işera karargâhına götürüp: İstersen say, demenin onları müşkül bir mevkide bırakmayacağıma: İSTER INAN, İSTER INANMA!

Fuardan intibalar

[Baştarafı 1 inen sayfada] bakımsız mezarlıklardan ibaretti. (İttihad ve Terakkinin değerli valisi Rahmi bey zamanında yanan imar faaliyeti bin bir güçlük karşısında ilerleye gidemedi. Ve ta işgale kadar, başlanmış fakat bu başlama kalmış teşebbüleri islah ederek tamamlamak ancak istirdattan sonra cümhuriyet hükümetine nasib oldu.

Arada şunu ikrar etmek itiza eyler ki, bu devrdeki muvaffakiyeti teshilde yangının çok büyük dahli olmuştur. «Bazan felâketin de olurmuş ha, yırılı!» İzmir yangını, işte bu hayırlı felâketlerden biri addedebiliriz. 1.750.000 metre murabbak bir sahaya dümdüz bir tarlaya çeviren o âfât, şehrin müstakbel belediyeçlerine geniş ve pürüzsüz, engelsiz bir faaliyet sahası hazırlamıştır ki, bu gün bizde hayranlık uyandıran, imaratın yüzde doksanı bu saha üzerinde vücut bulmuştur.

Bununla beraber, yapıldığına şahid olduğumuz işlerin azametini ve şuuria, vukufia yapılmış olduğunu ve bunlara çok ziyade azim ve himmet sarfedildiğini de inkâr edemeyiz.

Meselâ (Kültürpark) denilen ve bir kaç senedenberi fuarın kurulduğu yer olan saha İzmirde birdenbire ve başlı başına turistik kıymet veren bir başarıdır.

Bugünlerde, fuar münasebetle İzmir ziyarete gelen yabancı soltuğu doğru orada alır. Şayed o da benim gibi birkaç yıl evvel gene bu şehre uğramış ise birdenbire gözlerine inanmayacağı gelir. 936 dan, yani topu beş yıl önce yer yer anıkar, çukur, hendek, mezbele olarak bıraktığı bu uşuz bucaksız sahadada, salt Türkiye'de değil, Balkanlarda da eşi bulunmıyan bir mamure vücut gelmiştir.

Geniş ve muntazam caddeler, muhtelif ve en güzel cinslerden 15.000 ağaç, yüz binlerce çiçek fidanı, sunî göller, adacıklar, sporun muhtelif şubelerine aid tesisat, imkânların şehri ilgilleyen kısmına aid bir müze, bir hıfzussihha müzesi, birbirinden temiz, zarif gazinolar, bir bayyana bahçesi, açık hava tiyatrosu... saymakla bitmez ki!

İşte İzmirin kurtuluş gününe izafeten 9 Eylül adı ile anılan beynelmülk fuar bu 455.750 metre murabbak mükemmel sahanın üzerinde kurulur. Ve orada, göze garpan ne varsa, doktor Behcet Uz'un eseridir; eserlerinden yalnız bir tanesi.

Şimdi, kıymetli şehircinin başta bir şehrimizi imar etmeye davet oluacağından emsile eden İzmirliker: — Aman! diyorlar. Doktor, hiç olmazsa beş yıl daha bize «Bakım» yollar. Yoksa birçok işlerimiz yarıda kalır.

Dün gece, İzmirin, eski devirleri idrak etmiş yerlilerinden bir ile, otel in denize bakan serin terasasında konuşuyorduk:

— Bütün burada görmüş olduğunuz intizam, temizlik, güzelliğin onun yılmıyan azminin mahsulüdür... dedi. Doktor Uz cümhuriyeti halka candan sevdiğini bir vatan evladında. Yetmiş yıl dedükodusu süren (Karsyaka) nun su işini o halletti: Yamanlar dağından kasabaya inen su, İstanbulun en iyi suları ayarındadır.

Su güzel ve rahat otobüsleri o getirdi. Meşhur atlı tramvayları o kaldırdı. Şehrin bütün makineli nakli vasıtalarını bir araya toplayıp bir rindandıran, kontrol ve tamirlerini müim kün kulan (Merkezî garajı) o tesis etti. Bugün İzmirde ekmeği makine ile yoğuran 162 fırın vardır. Ve tek mîli bunların yanında, başlanmış da henüz tamamlanmamış bir sürü iş.

Hakkâten, şehirde dolayınca ben de görüyorum: Bîlip tükenmeyen bir faaliyet her adında beni karşılayar.

İzmir... Türk camiasının gözbebeği kendine layık olan kılığa giriyor. Cümhuriyetin yapıcı kudret simgesi kendini burada denemektedir. Yarı, azı yurtdan on tane, yün tane doktor Uz yetişecek, her tarafı Türk şehirleri aynı veçhile mamur ve abad olanacaktır. Bizim kabiliyetimiz buna müsaidir.

İşte örneği: Güzeli ve ebedi imzamlı! Erçimenâ Ekrem Talu

Valiniz Perşembe günü dönüyor

İzmir Fuarını ziyaret etmek üzere İzmir gitmiş olan Vali ve Belediye Reisi doktor Lütfi Kırdar Perşembe günü şehrimize dönecektir.

TAKVİM		AĞUSTOS	
Rumi eno 1357	25	Arabi eno 1380	
Ağustos 12	Pazartesi	Hazir	
	1941	112	
GÜNEŞ		Şaban	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
6 20	2	4 30	
10 25		8 38	
Öğle		Yatsı	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 18 16	17 01	19 54	21 38
E. 8 22	9 07	12 -	1 38

"Hristos,, un selâmı var!..

— 72 —

Ziya Paşa merhum terkibi bendinde: İnsana sadakat yakışır görse de ikrah: Yardımcısıdır doğruların hazreti Allah!

Diyor. Size şurada üç şahsı teşhir ediyorum: Yankesiciler kralı: (Lâle İstelyo); kasacılar kralı: (Demirci Andon); hırsızlar kralı: (Rum Karababa).. (Kral) lâkâbıyla meşhur olan bu adamların akıbeti insanlar için ne müessir birer ibret tablosudur.

★

Balkan harbi yeni başlamıştı: Bir gün polis müdürlüğünde üç kişiye tesadüf ettim. Üçü de sızlanıp duruyorlardı. Gazeteciler bunların etrafını almış (not) tutuyorlardı: İsimleri: Karabet; Receb; Hüseyin...

«Karabet» şöyle yanıp yakılıyordu: — Ka... vu... Ahbar. Aceb adamdı. Seytandı?.. Ne idi bu?.. Ahbar: Cüzdanımı almış.. saati almış. Pantolonun cebindeki gümüş sigara kutusunu da almış. Fakat; boynundaki kravat iğnesini nasıl çıkardı. Bi az daha gayret etmiş olsaydı pantolonumla lâstikleride çıkaracaktı?.. Aceb şeytandı bu ahbar?.. İnç işleri başma geldi. Son sanortü dasni hink (ermenice: Köpek oğlu köpek demektir) nereden karşına çıktı.

Arnavud Receb ağa büsbütün kızmıştı:

— Mori vallahi ben çormedim böyle adam?.. Bir yakalasam onu mori vallahi çeberteceğim ha. Belimden tabancayı bile almış mori!.. Bizim Dramada b'r Hasan bey vardı. Yaman eşkiya idi mori vallahi. Sarkısı bile vardır:

Drama köprüsünü Hasan gece mi geçtin?..

Ecel şerbe'ini Hasan ölmeden içtin?.. At martini Debrelî Hasan dağlar inlesin!..

Vallahi o bile eşkiyalığın sonunda mahvoldu. Vallahi çeberteceğim. Beni oyle soydu ki namandan çıplak çıkmışa döndüm. Komiser paşa.. bu adamı bana göster.. çeberteceğim!..

Hüseyin efendi:

— Mene bahın köpek oğulları!.. Esek gibi gözümlüzi kapadın.. soyulduh. Burada ne ağlarsınız?.. (Öküz ölünde bıçak çeken çok olur.) Bunu tutup özünü size getirecekler. Siz de boğazını

sıkıp öldüreceklersiniz?.. (Toydan sonra Nasra, hoş geldin Bayram ağa?..) Adam öldüreceklersiniz. Bir de zindanlara gideceğiz?.. Komiser ağa. mene: Babıâll caddesinde (Cemiyet kütüphanesi) sahibî Hüseyin derler. Bir de (Kasım) ortağım vardır. Kütüphanede özüm (dayı) derler ha. Paran çıktı, menî bir kullukçu yollar aparırsınız.. Çıkmadı: Ne diyeyim? O kurumsağın evi yıkılsın. Haydi Ermeni; Arnavud burada yolunmak para etmez!.. O herif paraları yedi bile.. Karamaçanın kızına gitti bizim paralar!.. Ben kabakça gidiyorum: siz de dalınca gelin.. (Ben önden gidiyorum; siz de arkamdan gelin).

Basmemur komiser sordu: — Kim imiş bunları soyan?.. — Lâle İstelyo?.. Onun fotoğrafını gösterdiler.

— Şimdi memur yollayın: Muhakkak gene Kafesçi sokakındaki Maltızlı Pavlinin kahvesindedir.

(Lâle İstelyo) denilen adam hakikaten yankesiciler kralı idi. Girdiği framvayda birçok kimseleri tepeden turnaşa soyardı. Mısırı; İtalyayı; Fransayı; Romanyayı; Yunanistanı; Macaristanı karış karış dolasmıştı. Beynelmîl söhreti vardı. Öyle sık gezerdi ki bu adamın yankesici olduğu kimsenin aklına gelmezdi. Hakikaten bir (kral) gibi gezerdi:

Bir gün gelecek sen de perişan olacaksın:

Sen herkesi kör, âlemi sersem mi sanırsın?..

Nitekim o da perişan ve mahvoldu!.. Türk polisi bir dakika yakasını bırakmadı. Polisin bu faaliyetinden ve bilhassa işlerini birer birer çözüp meydana çıkarılmasından en nihayet dikiş tutturamayacağı o da anladı!.. Fransaya kaçtı. (Paris zindanlarında) öldü.. gitti!

★

Gelelim demirci (Andon) a: Bu müthiş adam Avruapanın ve Amerikanın en maruf fabrikalarının kasalarını kaşar peyniri gibi doğradı!.. Onun açamayacağı (kasa) yoktu. Söhreti adeta beynelmîlîdi. Seyahatleri çoktu.

Bir gün üç dört arkadaş gene bir kasa soymuşlar. Kaçarken polisler kovalamış. Paralar kâmilan demirci An-

donun üzerinde kalmış. Gazeteler kasanın mevcudunu 7 bin lira olarak yazıyorlarmış. Halbuki demirci Andon 2 bin lira gösteriyormuş. Galiba 5 bin lirayı derceb etmiş. Bu suretle arkadaşlarıyla aralarında bir (ihtilâf) çıkmış...

Nihayet Andonu ayazmaya götürüp yemin ettirmeye karar vermişler.

Arkadaşı Rum (Karababa) ile (demirci Andon) Beşiktaşta Dolmabahçe yolundaki (Ayaandriya) ayazmasına gitmişler.

Tam sıra yemine geldiği zaman: Demirci Andon birkaç dakika gözünü kapayarak:

— Karababa... demiş. Gözümün önüne hazreti İsa geldi!.. Bu adam doğduğu ay olduğu için hıristiyanların yemin etmesi doğru olmadığını söyledi. Bu işi ben gelecek aya bırakıyorum..

Ayazmadan çıkmışlar. Bu defa Karababa iki saniye gözünü kapamış:

— Andon!.. demiş. Sahi doğru söylüyormuşsun. Benim de gözümün önüne Hristos geldi. Hakikaten bu ay doğduğu aymış. Bilir misin bana ne dedi?..

— Ne dedi?..

— Doğduğum ay olduğu halde: Dün akşam Andon kumar oynadı; rakı içti; karılarla düştü kalktı. Hemen bu herifin canını cehenneme gönder dedim.. demiş ve tabancasını çekerek: Dan.. dan.. dan..

Demirci Andonu cansız yere sermiş!

★

Gelelim: (Karababa) nın akıbetine: Müthiş bir gece hırsız olan; karı koca mışıl mışıl uyurken yatak odasına girip çekmeceyi; dolabı, sandığı açarak mücevheratı; parayı kaldıran binbir vekayi ile hergün birçok polisi arkasında koşturan bu göze görünmez adam; demirci Andonu bu suretle öldürdükten sonra bu memlekette artık dikiş tutturamayacağını anlamış; Yunanistanın Midilli adasına firar etmişti.

Adada gezerken; demirci Andonun kardeşinin çocuğu uzun Andona tesadüf etmiş; uzun Andon derhal tabancasını çekerek:

— Demirci!.. diye bağırmış. Hristosun selâmı var. Sen amcamı nasıl öldürdünse ben de seni cehenneme yolluyorum.

Dan.. dan.. dan.

Demirci Andon da oracıkta yuvarlanmış!

İşte: - Yankesiciler kralı; kasacılar kralı; hırsızlar kralı - denilen ve İstanbul zabıtası tarihinde çok mühim sayfaları olan üç kralın akıbeti!.. Hakikaten öyledir:

(Elbette olur: Ev yakanın hanesi vuran!)

(Arkası var) Mahmud Saim Altındağ

GÜNAHKÂR DÜNYA

"Son Posta,, nın edebî romanı"

— 57 —

İçinde bulunduğu şartlar bu kadını bir günahkâr namzedi olarak göstermiyor muydu?

Nazan hanım, hiç bir cihetçe tatmin edilemeyen bir kadındı. Bu basit, bomboş, heyecansız hayat onu şüphesiz çok sıkıyordu. Karşısına Sedad dan başkası da çıksaydı, bu kadın susadığı hisleri onda bulmaya çalışacak, ruhunu onunla dolduracaktı. Bakalım bu adam Sedad gibi mi düşünecekti?

Ona mukabele etmeyeceği, hattâ ondan evvel açılmıyacağı ne malumdur?

Mademki, tesadüfler ve hâdiseler bu fırsatı kendisine bahsetmiş bulunuyordu, o halde niçin mukabele etmeyecekti?

İspirtonun bu cebin mahîkünü de kafasında çabuk ezdi.

Ayşe diğerlerine nazaran çok zayıf bir hayal halinde gözlerinin önünde.. bu saf kız, hislerini hepsinden çabuk açığa vurmuştu. Bu kızla behimi hâllerin gönlünü yapmak için anlaşmak şüphesiz pek kolaydı.

Ayşe bir an içinde mağlûb olmuş, kollarının arasında kendisinden geçmişti. Bu kız, bu saf, temiz, hislerinin zebunu çocuk nasıl olur da iğrenç arzulara muhatap tutulurdu? Onu bir hayal sukutunun zelzelesile mahvetmek, aldatıp bırakmak, ona bir aşk komedyası oynamak cinayetten farksızdı.

Amma, bu kızcağız, kendisine kâderin kısmet ettiği bir yavaşmadan çok, gözünde büyüttüğü böyle bir insanın sevgisile yanmak istiyordu. A. teşle oynuyordu, yanacaktı.

Ayşeyi güzel, hislerini gıcıklayacak kadar şuh buluyordu.

Lâkin Sedad, neticeye bağlanmak ihtimalleri az bir aşk oyunu ve aşâğılık duyguların tatmini için kuvvetli bir ahlâk prensibini ve sağlam bir karakteri yıkacak insanlardan değildi.

Kafasındaki bu amansız mücadele son kadeh bitinceye kadar devam etti. Artık tamamen sarhoştur, ne yaptığı, lokantadan nasıl ayrıldığını, Bu

nasil binerek yola çıktığını bilmiyordu. Kasabadan uzaklaşınca yüzüne çarpan serin bir rüzgâr biraz onu kendisine getirmişti.

Baş göğsüne düşmüştü. Beygirin üzerinde uyuklayordu. At, hiç bir müdahalesine maruz kalmadan Sedadı çiftliğe kadar getirmiş ve büyük kapının önünde kendi kendine durmuştu.

Bu tevakkuftan uyandı, silkinerek doğruldu. Göz kapaklarına sanki kurşunlar asılmıştı. Ağzı paslı, mide si bozuktur, Baş dönüyor, gözleri kararıyordu. Attan müşkülâtle indi. Sallana sallana kapıya doğru yürüdü. Yüzünü yıkamağı düşündü. Belki biraz açılırdı. Yalağa yaklaştı. Başını hiç durmadan akan suyan altına soktu.

— Bu ne dikkatsizlik Sedad bey, kendinizi üşüteceksiniz.

Başından sular akararak doğruldu. Başucunda Nazan hanım duruyordu. Şaşırdı, fena yakalanmıştı. Sarhoş olduğu anlaşılacaktı. Muhakemesini bulmaya çalıştı.

— Neredesiniz Sedad bey, akşam danberi bütün çiftlik sizi arıyoruz. Bizi öyle korkuttunuz ki..

Konuşmasına bir anlık fasıla vererek, daha yavaş bir sesle devam etti:

— Hele ben öyle üzülüm ki.. çiftliği terkettiniz sandım. Amma gene bize bir «Allahı kmarladık!» demeden gitmeyeceğinizi düşündüm. Hasta mısınız?

Sedad bir türlü cevap veremiyordu. Dili ağırlaşmıştı, pötek konuşacak, Nazan hanımın yanında gülmek mevkie düşecekti.

— Başınızı çok ısıtmışsınız. Sular hep üzerinize akıyor.

Cebinden küçük mendilini çıkararak, Sedadın ensesinden akan sudarı kurulamaya başlamıştı. Sedad sallandığını göstermemek için yalağın taşını bırakmamaya çalışıyordu.

— Sizde bir gayri tabîlik var Sedad bey.. bunu tahmin ettiğim için merakla sizi bekledim.

Sedadın şimdi yüzünü siliyordu. Bu yüzden biraz daha yaklaşmıştı.

Yazan: Nusret Sâfa Coşkun

— O.. siz sarhoşsunuz Sedad bey! Hayretten bir adım geri çekilmişti.

Sedad dili doluşarak itiraf etti: — Hayatımda ilk defa olarak..

— Bu lüzumu neden hissettiniz Sedad bey?..

Sedadın cevap vermesine meydan bırakmadan sözünü sürüttü:

— Biliyorum, çok üzgünsünüz. Sedad başını çevirmişti. Gayri ihtiyari gözlerinden iki damla yaş fıski rıvermişti.

Kim ve ne için? Bunu bilmiyordu. Fakat muhakkaktı ki, hepsi ve bütün olup bitenler içindi.

— Ayakta ratatsız oluyorsunuz biraz ilişelim şuraya...

Sedada yardım etti. Yalağın ileri sindeki büyük bir taşın üstüne oturdular. Dizleri birbirlerine değiyordu. Sedad ürperdi. Genç kadın bu ürpelişin farkındaydı. Delikanlıya biraz daha yaklaştı:

— Mütareke yapıyordu değil mi Sedad bey? Birbirimizi hırpalamaya caktık. Şimdi iki dost gibi konuşalım.

Bunları söyleyken, sırsaklam olan küçük mendille hââ Sedadın omazlarına damlayan suları kurulamaya devam ediyordu.

— Yüzünüzü bana dönün.. iztirahımızı anlıyorum, bazan unutulmuş hatıralar insanı boğar. İyi yaptınız da kasabaya kadar uzandı. Biraz açıldınız mı bari?..

Amma, siz hiç konuşmuyorsunuz. Hâlâ mı bana dargınsınız?..

Bir kelime söylemeye muktedir olabildi:

— Hayır!..

— O halde konuşun biraz.. bakın gece ne kadar güzel.. ilk defa olarak bana sert sert bakmıyorsunuz.. galiba ilk defa olarak çarpışmadan konuşabileceğiz. Yoksa sizi rahatsız mı ediyorum.

Gene bir kelime söyledi: — Hayır!..

— İlk defa mı içiyorsunuz?..

— Evet!..

(Arkası var)

Hikâye

Canbaz Bandelli

Yazan: H. Simon - Breval

Tercüme eden: İsmet Hulûsi

— Satılık olduğunu söylemiştin.
— Evet amma, belli olmaz, ya Allah acır da babam hemen iyileşverirse.
— Korkma, canbazhaneyi satın alacak değilim.
— Bu haber de kız çocuğunu sevindirmedi.
— Yani satacak olduktan sonra, keşki siz alsanız.
Canbazlar kralı Moris, dar arabasının köşesindeki yatağında yatıyordu. Bir yabancı geldiğini görünce şaşırmıştı. Gelen yabancı çok tatlı konuşuyordu. Canbazlar kralı ona derdini döktü.

— Uzun zaman böyle kalamayız. Benim hastaneye gitmem lazım. Canbazhaneyi satarsak, elimize geçecek para çok bir şey tutmaz amma, nihayet karımla çocuklarım bir müddet dara dar geçinebilirler.
— Sonra?
— Sonra?.. İşte onu bilmem.
Dost olmuş gibiydiler. Meslekten bahse girişmişlerdi. Balıkçı:
— Evvelce, diyordu, bir canbaz tanımıştım. Bilmem duydunuz mu Ban-

Moris yatağında doğrulamak istedi. Soluk yanaklarına kan gelir gibi olmuştu:

— Bandelliyi tanıdınız ha... Mümkün mü? Ne san'atkardı. İk' defa gördüm. Bir defa Pariste, bir defa da Lyonda; hiç unutmadım. Çelik bir vücudu vardı. Trapeze çıktı mı o ne hal-di. İnsan bu kadarını yapabilir. Herkes beğenirdi amma... Ben hele ben meslektenim anlarım. Onun üzerine canbaz yetişmemiştir.

Konuşurken yatağında hareket ediyordu. Karısı:

— Fazla hareket ediyorsun, gene bacağı ağrıyacak dedi.

Canbaz karısının sözünü duymamıştı:

— Siz tanıdınız ha.
— Evet, hattâ dosttuk.
Bir an sustular. Balıkçı:
— Aklıma bir şey geldi, dedi.
— Nedir?
— Mademki siz şimdilik çalışmıyorsunuz. Bandelliyi çağırarak, sizin canbazhanede çalışsa.
— Bandelli mi, büyük Bandelli.
Ne güzel bir hayaldir. Yüzü güldü-

— Fakat, imkân var mı, on sencedir Bandelliden bahsedilmiyor, belki de öldü.

— Ölmedi, sağdır.
— Fakat o, benim fakir canbazhaneme nasıl gelir. Düşünün onun gibi bir canbaz.
— Vâdetmiyorum. Fakat kim bilir.

Balıkçı hemen hergün arabaya geliyor, Morisle konuşuyordu. Bandelliden bahsedirdi.

— Henüz bir cevap alamadım.
Ertesi gün gene bahsetti:
— Cevab aldım. Biraz müphemce, fakat gelecek zannedirim.

Daha ertesi gün Bandellinin kendisi iplerini, aletlerini gönderdiğini haber verdi. Hattâ bunları arabasının penceresinden Moris te görmüştü.

Nihayet meşhur Bandellinin şehrin meydanında açılan büyük Paris canbazhanesinde, canbazlık yapacağı Moris'in yatağını da arabasının kapısı yanına çekmişlerdi. Canbazhanenin içini pek iyi görüyordu. Ne zevkti bu, canbazhane tıklım tıklım dolu. İkide bir soruyordu:

— Bandelli geldi mi?
Saat dokuz olmuştu. Herkes bekliyor. Karısı haber verdi:

— Bandelli gelmedi.
On dakika geçti. Ha'k sabırsızlık göstermeye başlamıştı.

— Bandelli, Bandelli nerede?
Birkaç dakika geçti geçmedi. Sesler birbirine karıştı:

— Haniya Bandelli.
... Paraları isteriz.
Artık Moris ağlıyordu.

Onlara Tanrı acımış, balıkçıyı o göndermişti. Kurtulacaktı. Sefil olmaları yacaktı. Fakat bu hal. Her şey mahvoluyor, halk hiddetli... O bu halleri bilir. Şimdi her şeyi parça parça edecekler.

... Hırsızlar, paralarımızı isteriz. Balıkçı pistin ortasına kadar ilerledi. Bayanlar, baylar, şimdi haber aldım, meşhur Bandelli maatteessüf gelebilecek.

Sözü yarım kalmıştı:
— Paraları da paraları.
Halkın bir an susmasını bekledi.

Sonra, orada bulunan masanın üzerine çıktı.
— Bandelli gelmiyecek, müsaade ederseniz ben onun yerine birkaç numara yapayım, belki hoşunuza gider. Gülmeler, yuha sesleri.

Balıkçı bu arada ipi yakalamıştı. İple yere inerken başından şapkası düştü.

— Şapkasına sahib değil, canbazlık yapacak.

Trapeze yükselemek istedi. Çok güçlük sarfediyordu.

— Çıkamayacak, çıkamayacak.
Çıkmıştı. Fakat tam ayağını atarken eli ipten ayrıldı.

— Aman.
Diye bağırdı. Bağırmalar.

— Evvelce...

Devlet orman işletmesi Çoruh revir âmirliğinden

- 1 — Hatıla bölgesi emvalinden olup Borçka deposunda istifli «1887» adede muadil «66» metre küp «900» desimetreküp ince kalas ve «2402» adede muadil «57» metre küp «424» desimetreküp kadron ki cem'an «124.324» metre küp ladin kerestesi açık arttırma suretile satışa konulmuştur.
- 2 — Keresteye aid satış şartnamesi Ankarada Orman Umum Müdürlüğünde, Trabzon, İstanbul, Kars Orman Çevirge Müdürlükleriyle Çoruh Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinde ve Hopa orman bölge şefliğinde görülebilir.
- 3 — Kerestelerin muhammen bedeli «31» lira «16» kurustur.
- 4 — İsteklilerin muvakkat pey paraları ile 4.Eylül.941 günü saat 16 da Hopa işletmesi bölge şefliği binasında müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. (7309)

Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden Talebeye ilân

- 1 — Bu yıl tecil edilmiş olan askerî kapılara 10 Eylül 1941 de başlanacaktır.
- 2 — Yüksek Ziraat Enstitüsünün kampı ilgili erkek talebeleri 6 Eylül 941 sabahı Ankarada bulunacaklardır.
- 3 — İkmal imtihanları Enstitüde ilân edilecek sıra üzerinden 3 ile 22 Birinciteşrin 1941 arasında yapılacaktır. İkmal olan talebeler Birinciteşrin ayının birinci günü Enstitüde olacaklardır.
- 4 — Bu sene Orman Fakültesinin ikinci sınıfından üçüncü sınıfa geçmiş veya ikmale kalmış talebelerin kampı da Ankarada olacaktır.
- 5 — Orman Fakültesinin Bahçeköy kısmında bulunup da askerî kampı alâkadar olanlar 6 Eylül'de doğrudan doğruya İstanbuldaki Fakülte kısmında hazır olacaklardır.
- 6 — Yüksek Ziraat Enstitüsünün bütün fakültelerinde tedrisata 3 İkinciteşrinde başlanacağından erkek ve kız talebenin İkinciteşrinin ilk günü Enstitüde bulunmaları lâzımdır. (5637 - 7210)

T. H. K. Genel Merkez Başkanlığından Benzin Alınacak

1. — Havacılık dairesi motörlü vasıtalarının senelik ihtiyacı için azı 50.000, çoğu 75.000 litre dökmeye benzini, kapalı zarf usulüne eksiltmeye konulmuştur.
2. — Muhammen bedeli 19650, muvakkat teminatı 1473 lira 75 kurustur.
3. — Eksiltmesi 25/8/941 Pazartesi günü saat 15 de Türk Hava Kurumu genel merkez binasında yapılacaktır.
4. — İstekliler lüzumlu vesika ve teminatlarını havi kapalı ve mühürlü zarflarını saat 14 de kadar komisyona vermelişler. «6767»

Trapezi tek ayağıyla yakalamış, baş aşağı sallanıyordu. Demek bütün acele hareketleri sahte imiş.

Düştü. Düşen kendi değil, ceketi idi. Onu müteakib pabuçları, pantolonu, bir mayolla kalmıştı. Trapeзде yere müvazi bir hal aldı. Çelik bir vücut. Moris'in sesi duyuldu:

— Bandelli, Bandelli yaşa Bandelli. Halk tekrarlardı:

— Yaşa Bandelli, bravo.
Biraz evvelki balıkçı şimdi, ha'kadan halkaya atılıyor. İplerde görülmedik canbazlıklar yapıyordu.

Tehlikeli bir hareketi Bandelli müteakib bir soğukkanlılıkla yaptıktan sonra, yıldırım gibi süratle iplerden birinden yere indi, halkı selamladı:

— Burada, dedi, meslekten bir insan acıdı, ben bu işde sadece bir vesitelim.

Canbazhanenin arabaları nehir kenarına geleli sekiz gün olmuştu. Fakat nehir ne şehrin meydanına çadır kurmuş, ne de çığırkanlar canbazhanenin açılacağını ilân etmişlerdi. Yalnız bir kadın, birkaç dükkâna uğrayarak, yiyecek öteberi almış; üstü başı çok zayıf bir kız çocuğu da birkaç eczaneden ilaç yaptırmıştı.

Arabanın tekerleğine bağlı mıska bir oracaktaki otları kemiriyor. Arada arada minimini bir köpek ona arkasına geliyordu. Arabanın kenarına süştürülmüş soluk bir kâğıda vakti zamanında bir ilân okunuyordu: «Büyük Paris canbazhanesi.»

«Aynı 27 nci Cumartesi günü saat 16 da canbazlar kralı Moris'in istiraftına bir gala müsamesesi verilecektir.» Bir balıkçı arabasının önünde durdu. «Gene yoluna devam edeceğim. Bu esnada zayıf kız çocuğu aradığının farkına varmıştı.

— Canbazhane oyunları ne vakit başlayacak söyler misin kızım?

— Kız şaşırıldı. Balıkçıyı daha görünemedi. Göz yaşlarını çarçabuk elle silmişti. «Büyük Paris canbazhanesi bunun sonuna hiç açılmayacak.

— Nicin?
— Babamın bacağı kırıldı. Üç ay evvel çalışamaz.

— Ötekiler?
— Bizim canbazhane o kadar büyük bir şey değil ki. Canbaz olan babamın annem, küçük erkek kardeşim ben de varız amma, bütün iş bizi.

Gözlerinde gene yaşlar belirmişti. Balıkçı teselli etmek istedi:

— Baban iyi olur, gene canbazhaneye açılır.

— Canbazhane bir daha açılmaz. Ne varsa satıyoruz. Canbazhane de kapanır.

— Nehir sakin akıyor, kız çocuğuyla balıkçı kenarında yürüyorlardı.

— Balıkçı küçük kıza döndü:
— Baban görülebilir mi?

— Tabii.
— An kız çocuğunun bakışlarında deşislik hâsıl oldu.

— Sakın canbazhaneyi satın almayın.

Memleket haberleri

İzmirdeki büyük şarab fabrikasının inşaatı

İzmir (Hususî) — İnhisarlar idaresi tarafından bina ve makine ve tesislerle birlikte bir buçuk milyon liraya mal olacak olan Alsancak muntakasının büyük depo ve imalâthanenin inşaatı çok ilerlemiştir. Yalnız binası 800.000 lira ile tesis edilen bu müesseseselerinden biri olacak imalâthane binlerce işçi vazife alacaktır. Müessesenin iktisadi ve içtimai bakımından büyük faydaları olacak ve İzmir bu tesislerle iktisaden bir kat daha zenginleşecektir.

Burada çalışacak olan işçiler için de birçok kolaylıklar gösterilecektir. Hastalanan işçiler için revir ve çocukları için de bakım yurdları kurulacaktır.

İnhisarlar idaresi bundan başka satın alınan Bomonti bira fabrikası tesisatının da tevsiine karar vermiştir. Burada lüzumlu tadilat yapıldıktan sonra şarab imal edecektir. Ege bölgesinin en çok istihlal ettiği ürün mahsulüne

İzmitte Kılıbkılara karşı Kazaklar da bir cemiyet teşkiline karar verdiler

İzmit (Hususî) — Şehrimizde bazı maruf ve gayri maruf zevatın şaka ve lâtife olsun diye, gayri resmi surette vücade getirdikleri kılıbkılarında söylediği: «Bir Türk dünyaya cemiyeti, burada tarif edilmez bir alâka uyandırmıştır. İş ciddiye alan ve bunun bir şaka olduğunu kafaları kabul etmeyen bir takım erkekler, böyle bir cemiyetin kurulmasına tahammül edemiyerek asabileşmişler, kazaklıklarını göstermeye başlamışlardır.

Birçok zevat ise, hoşça bir mevzu bulduklarından dolayı memnuniyetlerini izhar ederek, kendi aralarında kılıbık olarak tanıdıkları arkadaşlarına birer diploma vermişlerdir.

Kılıbkılar cemiyetinin kurulması bilhassa bayanları çok sevindirmiştir.

Öğrendiğimize göze İzmitte kılıbkılardan daha çok kazak mevcud olduğundan bunlar da bir araya gelerek mukabelelebilmiş olmak üzere

de bu suretle yeni bir piyasa temin edilmiş olacaktır.

İnhisarlar idaresi yeni bir tip şarab imaline karar verdiğinden misket üzümleri mübayaa etmektedir. Alâkadarların verdiği malîmata göre misket üzümlerinden imal edilen şarablar çok nefis olmaktadır. İnhisarların yaş üzümlerinin mübayaa piyasada çok mühim amil olmuş ve üzümlerin yüksek fiyatlandırmasını temin etmiştir. Şimdi üzümlerinin yüksek olması bundan ileri gelmektedir. Tarım satış kooperatifleri birliği de birçok muntakalardan kılolu 7,5 kuruştan şaraplık üzümlerini mübayaa etmektedir. Üzümlerinin sağlam ve yüksek olması müstahsilleri çok sevindirmektedir.

İnhisarlar idaresi aynı zamanda anason müstahsilleri inhisarlar idaresinin verdiği elli kuruş mübayaa fiyatını az gördüklerinden mallarını şimdi satmaktan imtina etmektedirler.

Kastamonuda şapka inkılabının yıldönümünü

Kastamonu (Hususî) — Ebedî Şerif Kastamonuda yaptığı şapka ve kıyafet inkılabını Kastamonu kışa bedeldir!» vecizesinin söyleniş yıl dönümü büyük merasimle kutlanmıştır.

Konya valisi

Konya (Hususî) — Konya valisi Bay Nizamettinin Vekâlet emrine alındığı hakkında verilen haberlerin doğru olmadığı anlaşılmıştır. Valimiz vazifesine devam etmektedir.

Kazaklar cemiyeti teşkiline karar vermişlerdir. İnan tuhafı kılıbkılar cemiyetine düzünelerle reis bulunduğu halde, Kazaklar cemiyetine tam kazak bir reis bulmak hususunda büyük müşkülât başgöstermiştir. Zira kazaklık iddiasında bulunan bir kaç zevatın halis kılıbık olduğu tebeyyün etmiştir.

Devlet orman işletmesi Çoruh revir âmirliğinden

1 — Karanlıkmeşe bölgesi emvalidenn olup Borçka deposunda mevcut 1816 adede muadil 313 metre küp 244 desimetreküp ladin kalası arttırma suretile satışa konulmuştur.

2 — Kalaslara aid satış şartnamesi Ankarada orman umum müdürlüğünde, İstanbul, Trabzon, Kars orman çevirge müdürlükleriyle Çoruh devlet orman işletmesi revir âmirliğinde ve Hopa bölge şefliğinde görülebilir.

3 — Kalasların muhammen bedeli 30 lira 92 kuruştur.

4 — İsteklilerin muvakkat pey parasile 4 Eylül 941 Perşembe günü saat 14 de Hopa işletme bölge şefliği binasında müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. «7314»

Devlet orman işletmesi Çoruh revir âmirliğinden

1 — Karanlıkmeşe bölgesi emvalinden olup Hopa deposunda mevcut 733 adede muadil 123 metre küp 576 desimetreküp ladin kalası açık arttırma suretile satışa konulmuştur.

2 — Kalaslara aid satış şartnamesi Ankarada orman umum müdürlüğünde, İstanbul, Trabzon Kars orman çevirge müdürlükleriyle Çoruh devlet orman işletmesi revir âmirliğinde ve Hopa bölge şefliğinde görülebilir.

3 — Kalasların muhammen bedeli 37 lira 54 kuruştur.

4 — İsteklilerin muvakkat pey parasile 4 Eylül 941 günü saat 14 de Hopa işletme bölge şefliği binasında müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. «7313»

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

Muhammen bedeli (50.000) eñli bin lira olan 71 kalem muzayyak hava âletleri 10 Brinciteşrin 1941 Cuma günü saat 15 de teahhüdünü ifa etmiyen müteahhadi namına açık eksiltme usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 3750 üç bin yedi yüz elli liralık muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesikalari ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lazımdır.

Şartnameler (1)liraya Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (7390) * *

Muhammen bedeli «6000» lira olan 4000 kilo kaynamış İngiliz beziri «29/8/941» Cuma günü saat «15,30» on beş buçukta Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin «450» liralık muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat «14,30» on dört buçuğa kadar komisyon reisliğine vermeleri lazımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. «6982» * *

Kırklareli Şeytandere ocağı taşlarından istasyonda teslim şartile ve muhammen bedeli 11200 lira olan 4000 metre mikâb taş kapalı zarf usulile satın alınacaktır. Eksiltme 3/9/941 Çarşamba günü saat 11 de Sirkeçide 9 işletme binasında A. E. Komisyonunca yapılacaktır.

İsteklilerin 840 lira muvakkat teminatla kanuni vesikalarını ihtiva edecek kapalı zarflarını aynı gün saat 10 a kadar komisyona vermeleri lazımdır. Şartnameler parasız olarak komisyondan verilmektedir. (7252) * *

Muhammen bedeli (313.000) lira olan takriben 5000 m 3 Çam kereste (2.9.941 Salı) günü saat (15) de kapalı zarf usulile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (16270) liralık muvakkat teminatla kanunun tayin ettiği vesikalari ve tekliflerini aynı gün saat (14) de kadar komisyon reisliğine vermeleri lazımdır. Şartnameler (100) kuruşa Ankara, Haydarpaşa, Eskişehir, İzmir, veznelerinde satılmaktadır. (7127)

Türkiye Cumhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 Aded	1,000 Liralık	4,000 Lira
4	» 500	» 2,000
4	» 250	» 1,000
40	» 100	» 4,000
100	» 50	» 5,000
120	» 40	» 4,800
160	» 20	» 3,200

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan fazla düşmüşlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Ekim kânun tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul elektrik, tramvay ve tünel işletmeleri umum müdürlüğünden

1 — Silâhtar fabrikası bir senelik ihtiyacı için 50.000 kilo pik mektupla teklif istemek suretile ihale edilecektir.

2 — Muvakkat teminat 750 liradır.

3 — Bir sene zarfında azami 50.000 kilo pik döküm verilecek miktarda uygun olarak dökülmeyecektir.

4 — Tekliflerin levazımdan parasız tedarik edilecek şartnamesinde tarifata uygun olarak 3/9/941 Pazartesi günü saat 17 ye kadar Metin'inin 4 üncü katındaki levazım müdürlüğüne imza mukabilinde teslim edilmiş olması lazımdır. «7458»

